ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ CARL OTTO LENZ της 21ης Απριλίου 1994 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Α — Εισαγωγή

1. Αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας είναι η αίτηση αναιρέσεως που υπέβαλαν οι εταιρίες Automobiles Peugeot SA και Peugeot SA κατά της αποφάσεως που εξέδωσε το Πρωτοδικείο στις 22 Απριλίου 1993 επί της υποθέσεως T-9/92 [1]. Με την απόφαση αυτή το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή που είχαν ασκήσει βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ οι ανωτέρω δύο επιχειρήσεις κατά της αποφάσεως της Επιτροπής, της 4ης Δεκεμβρίου 1991, στην υπόθεση Eco System κατά Peugeot [2].

2. Η απόφαση της Επιτροπής εκδόθηκε κατόπιν καταγγελίας της επιχειρήσεως Eco System. Η επιχείρηση αυτή εδρεύει στη Γαλλία και δρα ως παραγγελιοδόχος στον τομέα των αυτοκινήτων οχημάτων. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου, η επιχείρηση αυτή προσφέρει τις υπηρεσίες της στους Γάλλους καταναλωτές που ενδιαφέρονται να αγοράσουν αυτοκίνητο και διαφημίζει τις υπηρεσίες της αυτές στα μέσα μαζικής ενημερώσεως. Οι ενδιαφερόμενοι για την αγορά αυτοκινήτου δίδουν στην Eco System εγγράφως την εντολή να αγοράσει ορισμένο όχημα. Η σύμβαση πωλήσεως συνάπτεται μεταξύ του εμπόρου αυτοκινήτων και του καταναλωτή, ο οποίος αντιπροσωπεύεται από την Eco System.

Κατά την αγορά του οχήματος η Eco System εκμεταλλεύεται, υπέρ του πελάτη της, τις διαφορές τιμών που υφίστανται μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών. Η Eco System αναλαμβάνει την παραλαβή του οχήματος που αγοράζεται εντός άλλου κράτους μέλους και τη διεκπεραίωση των διατυπώσεων που απαιτούνται για την εισαγωγή. Η αμοιβή για την παροχή των υπηρεσιών αυτών συνίσταται σε προμήθεια, η οποία υπολογίζεται επί του τιμήματος της πωλήσεως.

Τα οχήματα Peugeot και Talbot, τα οποία κατασκευάζονται και διανέμονται από τον όμιλο Peugeot, αντιπροσωπεύουν σημαντικό ποσοστό των οχημάτων που αγοράζει για τους πελάτες της η Eco System.

3. Η επιχείρηση Automobiles Peugeot SA, θυγατρική εταιρία της Peugeot SA, διανέμει τα οχήματά της εντός της Κοινότητας μέσω εξουσιοδοτημένων μεταπωλητών. Αυτό το σύστημα διανομής πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει ο κανονισμός (ΕΟΚ) 123/85 της

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — Peugeot κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-493.

2 — ΕΕ L 66 της 11. 3. 1992, σ. 1.

Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 1984, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών διανομής και εξυπηρετήσεως των πελατών πριν και μετά την πώληση αυτοκινήτων οχημάτων [3], και συνεπώς δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ.

4. Στις 9 Μαΐου 1989 η Peugeot SA απέστειλε σε όλους τους εξουσιοδοτημένους μεταπωλητές της στη Γαλλία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο μια εγκύκλιο με την οποία καλούσε τους αποδέκτες να διακόψουν τις παραδόσεις τους στην εταιρία Eco System και να μη δέχονται πλέον παραγγελίες καινουργών οχημάτων Peugeot και Talbot προερχόμενες από την εταιρία αυτή. Το κείμενο της εγκυκλίου αυτής είχε διαβιβαστεί λίγο νωρίτερα στις υπηρεσίες της Επιτροπής.

5. Κατόπιν αυτών η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπουν οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου περί συμπράξεων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής η Επιτροπή θέσπισε στις 26 Μαρτίου 1990 προσωρινά μέτρα κατά των εταιριών Automobiles Peugeot SA και Peugeot SA. Η προσφυγή που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως αυτής της Επιτροπής απορρίφθηκε από το Πρωτοδικείο στις 12 Ιουλίου 1991 [4].

6. Στις 4 Δεκεμβρίου 1991 η Επιτροπή εξέδωσε την οριστική απόφασή της επί της υποθέσεως αυτής. Με την απόφαση αυτή η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αποστολή της προαναφερθείσας εγκυκλίου και η επακολουθήσασα διακοπή των παραδόσεων προς την επιχείρηση Eco System αποτελούσαν παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1 (παράβαση που είχε τη μορφή συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής), η οποία δεν καλυπτόταν από τις διατάξεις του κανονισμού 123/85 (άρθρο 1 της αποφάσεως της Επιτροπής). Με το άρθρο 2 της αποφάσεως η Επιτροπή επιβάλλει στους αποδέκτες να εκδώσουν εντός διμήνου νέα εγκύκλιο, με την οποία να ακυρώνουν την εγκύκλιο της 9ης Μαΐου 1989, και να απόσχουν στο μέλλον από ανάλογες παραβάσεις του άρθρου 85. Κατά το άρθρο 3 της αποφάσεως της Επιτροπής, εφόσον οι αποδέκτες δεν εκπλήρωναν την ανωτέρω υποχρέωση, το ευεργέτημα από την εφαρμογή του κανονισμού 123/85 θα έπαυε να ισχύει για το σύστημα διανομής τους.

7. Στις 10 Φεβρουαρίου 1992 η Peugeot Automobiles SA και η Peugeot SA άσκησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή κατά της ανωτέρω αποφάσεως της Επιτροπής. Με την προσφυγή τους αυτή οι προσφεύγουσες ζήτησαν από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής και να αναγνωρίσει ότι η εγκύκλιος της 9ης Μαΐου 1989 ήταν σύμφωνη με τις διατάξεις του κανονισμού 123/85 και μιας σχετικής ανακοινώσεως — της ανακοινώσεως της Επιτροπής σχετικά με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 123/85 της 12ης Δεκεμβρίου 1984 [5] (στο εξής: ανακοίνωση της Επιτροπής). Αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας αναιρέσεως αποτελεί η απόφαση της 22ας Απριλίου 1993 με την οποία απορρίφθηκε η ανωτέρω προσφυγή.

8. Οι αναιρεσείουσες ζητούν από το Δικαστήριο να ακυρώσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να κρίνει ότι η εγκύκλιος της 9ης Μαΐου 1989 είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του κανονισμού 123/85 και της σχετικής ανακοινώσεως της Επιτροπής.

3 — ΕΕ L 15 της 18. 1. 1985, σ. 16.

4 — Υπόθεση T-23/90, Peugeot κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-653).

5 — ΕΕ C 17 της 18. 1. 1985, σ. 4.

9. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αναίρεση και να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα.

10. Υπέρ της Επιτροπής παρενέβησαν στην παρούσα διαδικασία — όπως και στην πρωτόδικη — η εταιρία Eco System και το Bureau Européen des Unions de Consommateurs, το οποίο αποτελεί ένωση οργανώσεων καταναλωτών (στο εξής: BEUC). Οι παρεμβαίνοντες ζητούν από το Δικαστήριο να δεχθεί τα αιτήματα της Επιτροπής και, επιπλέον, να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα έξοδα που θα υποστούν λόγω της παρεμβάσεώς τους.

Β — Η γνώμη μου επί της υποθέσεως

Προκαταρκτική παρατήρηση

11. Κατά το άρθρο 113 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, τα αιτήματα της αναιρέσεως πρέπει να έχουν ως αντικείμενο την (ολική ή μερική) αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου ή την ολική ή μερική αποδοχή των αιτημάτων που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως. Στην παρούσα υπόθεση οι αναιρεσείουσες είχαν ζητήσει από το Πρωτοδικείο την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής και την αναγνώριση της νομιμότητας της επίμαχης εγκυκλίου. Με την αίτηση αναιρέσεως όμως οι αναιρεσείουσες ζητούν (πέραν της ακυρώσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου) μόνο την αναγνώριση της νομιμότητας της εγκυκλίου με τις προαναφερθείσες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

12. Δεν χρειάζεται να αιτιολογηθεί λεπτομερέστερα το ότι (όπως ορθώς τόνισε το BEUC) δεν μπορεί, στο πλαίσιο διαδικασίας του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ, να αναγνωριστεί ότι ορισμένο μέτρο που έχει λάβει ορισμένη εταιρία είναι νόμιμο. Αυτό βέβαια ισχύει και για το Δικαστήριο, οσάκις αποφαίνεται επί αιτήσεως αναιρέσεως κατά αποφάσεως που έχει εκδοθεί κατόπιν προσφυγής που έχει ασκηθεί βάσει του άρθρου 173. Τίθεται συνεπώς το ερώτημα ποιες συνέπειες έχει το γεγονός ότι, πέραν του αιτήματος ακυρώσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, προβάλλεται μόνο ένα από τα αιτήματα που είχαν υποβληθεί πρωτοδίκως, το οποίο είναι απαράδεκτο.

13. Καθόσον γνωρίζω, το Δικαστήριο δεν είχε μέχρι σήμερα την ευκαιρία να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού. Νομίζω ότι στην περίπτωση αυτή θα ήταν απόλυτα δικαιολογημένη η άνευ ετέρου απόρριψη της αναιρέσεως. Αν οι αναιρεσείουσες είχαν υποβάλει πρωτοδίκως *αυτό* το αίτημα, το Πρωτοδικείο θα είχε απορρίψει κατ' ανάγκη την προσφυγή ως απαράδεκτη. Η δε αναίρεση κατά μιας τέτοιας αποφάσεως του Πρωτοδικείου θα ήταν προδήλως αβάσιμη, κατά την έννοια του άρθρου 119 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

14. Θα μπορούσε πάντως να εξεταστεί το ζήτημα κατά πόσον το Δικαστήριο θα μπορούσε να θεραπεύσει ερμηνευτικώς την πλημμέλεια αυτή, αφού από το δικόγραφο της αναιρέσεως προκύπτει σαφώς ότι οι αναιρεσείουσες εξακολουθούν να ζητούν (και) την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 4ης Δεκεμβρίου 1991. Νομίζω όμως ότι εν προκειμένω δεν χρειάζεται να εξεταστεί λεπτομερέστερα το ζήτημα αυτό. Δεδομένου ότι το πρόβλημα αυτό δεν έχει

διασαφηνιστεί μέχρι σήμερα από το Δικαστήριο και, επιπλέον, η Επιτροπή δεν έχει προβάλει καμία ένσταση συναφώς, δεν θα ήταν σκόπιμο να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως για την πλημμέλεια αυτή και μόνο. Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι — όπως θα καταδείξω κατωτέρω — ούτως ή άλλως αβάσιμη.

Νομικό πλαίσιο

15. Πριν εξετάσω λεπτομερώς τους λόγους αναιρέσεως, νομίζω ότι είναι σκόπιμο να εκθέσω καταρχάς τις κρίσιμες εν προκειμένω διατάξεις. Το άρθρο 3, αριθμός 10, του κανονισμού 123/85 επιτρέπει να επιβληθεί στον διανομέα, με τη συμφωνία περί διανομής, η υποχρέωση να πωλεί τα οχήματα που αποτελούν αντικείμενο της συμφωνίας μόνο σε όσους μεταπωλητές είναι ενταγμένοι στο δίκτυο διανομής.

Το ίδιο περίπου ισχύει, κατά το άρθρο 3, αριθμός 11, για την υποχρέωση του διανομέα

«να μην πωλεί τα αυτοκίνητα οχήματα της σειράς των προϊόντων που αναφέρεται στη συμφωνία ή τα αντίστοιχα προϊόντα σε τελικούς καταναλωτές οι οποίοι χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ενός ενδιαμέσου, παρά μόνο αν έχει ήδη ανατεθεί γραπτώς στον τελευταίο να αγοράσει και, σε συγκεκριμένη περίπτωση, να αποδεχθεί την παραλαβή ορισμένου αυτοκινήτου οχήματος».

Από την πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 123/85 προκύπτει ότι σκοπός των ανωτέρω διατάξεων είναι να διευκολυνθεί η εκ μέρους του κατασκευαστή προστασία του δικτύου επιλεκτικής διανομής που έχει οργανώσει.

16. Στο σημείο Ι. 3 της ανακοινώσεως της Επιτροπής σχετικά με τον ανωτέρω κανονισμό, το οποίο επιγράφεται: «Ενδιάμεσοι», η Επιτροπή εκθέτει ότι ο καταναλωτής πρέπει να μπορεί να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες προσώπων ή επιχειρήσεων που του παρέχουν συνδρομή κατά την αγορά καινούριου οχήματος σε άλλο κράτος μέλος. Πάντως, οι διανομείς είναι δυνατόν να έχουν την υποχρέωση να μην πωλούν οχήματα σε τρίτο ή με τη μεσολάβηση τρίτου,

«εφόσον ο τελευταίος αυτός εμφανίζεται ως εξουσιοδοτημένος μεταπωλητής καινουργών οχημάτων της σειράς προϊόντων που αναφέρεται στη συμφωνία ή ασκεί δραστηριότητα που ισοδυναμεί με τη μεταπώληση».

Ο ενδιάμεσος ή ο τελικός καταναλωτής πρέπει να αποδεικνύουν εγγράφως ότι ο ενδιάμεσος (ο μεσάζων) ενεργεί εξ ονόματος και για λογαριασμό του τελικού καταναλωτή.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής και η ασφάλεια δικαίου

17. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται ότι το Πρωτοδικείο

αγνόησε, κατά την εξέταση στην οποία προέβη, την ανακοίνωση της Επιτροπής και δεν της προσέδωσε καμία νομική αξία. Το γεγονός όμως ότι δεν ελήφθη υπόψη η ανακοίνωση αυτή θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια δικαίου.

18. Αυτός ο λόγος αναιρέσεως μπορεί να απορριφθεί χωρίς λεπτομερή εξέταση. Ορθώς η Επιτροπή και η Eco System τονίζουν ότι το Πρωτοδικείο έλαβε υπόψη του την ανακοίνωση αυτή.

Το Πρωτοδικείο εξέτασε καταρχάς το άρθρο 3, αριθμός 11, του κανονισμού 123/85 (σκέψεις 37 έως 43 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως). Στη συνέχεια το Πρωτοδικείο εξέτασε την ανακοίνωση και διαπίστωσε καταρχάς ότι μια ανακοίνωση με την οποία επιδιώκεται η ερμηνεία κανονισμού δεν μπορεί να τροποποιεί τους επιτακτικούς κανόνες που περιλαμβάνονται στον κανονισμό αυτό (σκέψη 44). Με τη σκέψη 46 το Πρωτοδικείο δέχθηκε ότι η επίμαχη ανακοίνωση δεν περιορίζει το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, αλλ' αντίθετα προσδιορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένα πρόσωπο, προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί ως «ενδιάμεσος», κατά την έννοια του άρθρου 3, αριθμός 11, του κανονισμού 123/85. Από αυτά το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι έπρεπε να εξετάσει κατά πόσον η Eco System είχε υπερβεί το πλαίσιο του άρθρου 3, αριθμός 11, του κανονισμού 123/85, αναλαμβάνοντας κινδύνους που είναι χαρακτηριστικοί για τη δραστηριότητα του μεταπωλητή, και κατά πόσον συνεπώς δεν παρείχε πλέον υπηρεσίες, αλλά ανέπτυξε δραστηριότητα που πρέπει να εξομοιωθεί με μεταπώληση. Η εξέταση αυτή αποτελεί το αντικείμενο των επόμενων σκέψεων του Πρωτοδικείου (των σκέψεων 47 επ.).

19. Δεν μπορεί συνεπώς να ειπωθεί ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη την ανακοίνωση ή δεν της προσέδωσε καμία νομική αξία. Τούτο ομολογούν άλλωστε και οι ίδιες οι αναιρεσείουσες, καθόσον στη σελίδα 13 του δικογράφου της αναιρέσεως εκθέτουν ότι το Πρωτοδικείο, αφού αρνήθηκε να λάβει υπόψη την ανακοίνωση, συνεξέτασε τον κανονισμό 123/85 με την ανακοίνωση, χωρίς πάντως να συναγάγει τα επιβαλλόμενα, κατά την άποψη των αναιρεσειουσών, συμπεράσματα. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως ισοδυναμεί συνεπώς, σε τελική ανάλυση, με αιτίαση περί κακής ερμηνείας των διατάξεων αυτών εκ μέρους του Πρωτοδικείου. Το ζήτημα αυτό θα εξεταστεί σε συσχετισμό με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως.

20. Ούτε ο ισχυρισμός των αναιρεσειουσών ότι συντρέχει παραβίαση των αρχών περί ασφάλειας δικαίου θεωρώ ότι είναι πειστικός. Οι αναιρεσείουσες θεωρούν προφανώς ότι η ερμηνεία που προσδίδουν στο άρθρο 3, αριθμός 11, και κατά την οποία η Eco System δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «ενδιάμεσος» συνάγεται άνευ ετέρου και αναμφίβολα από την ανακοίνωση της Επιτροπής. Δεν είναι όμως δυνατό να υποστηρίζεται κάτι τέτοιο. Ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι το αποφασιστικό κριτήριο στην προκειμένη περίπτωση είναι αν η Eco System άσκησε «δραστηριότητα που ισοδυναμεί με μεταπώληση», κατά την έννοια της ανακοινώσεως αυτής, θα έπρεπε καταρχάς να διαπιστωθεί αν τούτο συνέβαινε πράγματι. Συμφωνώ με την Επιτροπή και την Eco System ότι κακώς οι αναιρεσείουσες επικαλούνται συναφώς το έγγραφο που τους απηύθυνε η Επιτροπή στις 15 Ιουλίου 1987. Με το έγγραφο αυτό η Επιτροπή δήλωσε σαφέστατα ότι είχε διαφορετική γνώμη απ' ό, τι οι αναιρεσείουσες

σχετικά με το ζήτημα του χαρακτηρισμού της δραστηριότητας της Eco System [6].

21. Κατά την ανάπτυξη των ισχυρισμών τους επί του ζητήματος της παραβάσεως της αρχής της ασφάλειας δικαίου οι αναιρεσείουσες τονίζουν το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν τους απέστειλε την προσωρινή άποψή της επί της εγκυκλίου της 9ης Μαΐου 1989 πριν από τον Ιούλιο 1989, μολονότι η εγκύκλιος αυτή είχε περιέλθει σε γνώση της στις 28 Απριλίου 1989. Δεν χρειάζεται να μακρηγορήσω για να αποδείξω ότι η άτυπη αυτή ανακοίνωση της εγκυκλίου στην Επιτροπή, η οποία πραγματοποιήθηκε λίγες μέρες πριν από τη διανομή της, και το γεγονός ότι η αντίδραση της Επιτροπής δεν υπήρξε άμεση δεν ήταν δυνατόν να δημιουργήσουν στις αναιρεσείουσες τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η Επιτροπή θεωρούσε νόμιμη την ενέργεια των αναιρεσειουσών.

22. Όπως τόνισαν οι αναιρεσείουσες, η Επιτροπή δημοσίευσε, μαζί με την απόφασή της της 4ης Δεκεμβρίου 1991, και «διευκρινίσεις σχετικά με τις δραστηριότητες των μεσαζόντων κατά την πώληση αυτοκινήτων», σκοπός των οποίων ήταν η συμπλήρωση της προαναφερθείσας ανακοινώσεως [7]. Με τη δημοσίευση αυτή η Επιτροπή επιδίωκε, όπως δήλωνε η ίδια, «να διευκρινιστούν οι δυνατότητες παρεμβάσεως των μεσαζόντων που εξετάζονται στον εν λόγω κανονισμό». Το περιεχόμενο των «διευκρινίσεων» αυτών στηρίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στην απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 1991. Δεν είναι όμως αναγκαίο να εξεταστεί εν προκειμένω λεπτομερέστερα το κείμενο αυτό. Όπως ορθότατα τόνισε το Πρωτοδικείο, η απόφαση της Επιτροπής της 4ης Δεκεμβρίου 1991 δεν στηριζόταν στις διευκρινίσεις αυτές και συνεπώς οι αναιρεσείουσες δεν μπορούν, επικαλούμενες τη δημοσίευση αυτή, να προσβάλουν τη νομιμότητα της αποφάσεως αυτής [8].

Ερμηνεία του άρθρου 3, αριθμός 11, του κανονισμού 123/85

23. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται ουσιαστικά ότι το Πρωτοδικείο προέβη σε κακή ερμηνεία του όρου «ενδιάμεσος», όπως χρησιμοποιείται στον κανονισμό 123/85. Οι αναιρεσείουσες βέβαια επικαλούνται άμεσα μόνο τη διατύπωση της ανακοινώσεως, κατά την οποία ο ενδιάμεσος δεν επιτρέπεται να ασκεί «δραστηριότητα που ισοδυναμεί με μεταπώληση». Όπως όμως ορθότατα τόνισε το Πρωτοδικείο, είναι αναμφισβήτητο ότι οι διατάξεις ενός *κανονισμού* δεν μπορούν να τροποποιούνται από μια *ανακοίνωση*. Κατά συνέπεια, δεν είναι αναγκαίο να εξεταστεί ούτε το ζήτημα του νομικού χαρακτηρισμού των ανακοινώσεων αυτών. Οι ισχυρισμοί που αναπτύσσονται συναφώς στο δικόγραφο της αναιρέσεως δεν έχουν συνεπώς καμία σημασία για την προκειμένη υπόθεση.

24. Κατά συνέπεια, το επιχείρημα του BEUC ότι δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη η έννοια «δραστηριότητα που ισοδυναμεί με μεταπώληση», επειδή η έννοια αυτή στερείται νομίμου ερείσματος, είναι κατ' αρχήν βάσιμο, αλλά υπερβαίνει ορισμένα όρια. Η

6 — Βλ. συναφώς την απόφαση της 12ης Ιουλίου 1991, η οποία παρατέθηκε ανωτέρω στην υποσημείωση 4, σκέψη 48.

7 — ΕΕ C 329, σ. 20.

8 — Σκέψη 71 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

ανακοίνωση μπορεί οπωσδήποτε να χρησιμεύσει προς ερμηνεία του κανονισμού, εφόσον συμβιβάζεται με αυτόν.

25. Η κρίση του Πρωτοδικείου ήταν ορθή και στο σημείο αυτό. Το Πρωτοδικείο τόνισε καταρχάς ότι οι διατάξεις κανονισμού με τον οποίο εξαιρούνται ορισμένες συμφωνίες από την απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ αποτελούν εξαιρέσεις, οι οποίες δεν επιδέχονται διασταλτική ερμηνεία που θα μπορούσε να αντιβαίνει προς τον σκοπό των διατάξεων αυτών (σκέψη 37 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως). Όπως δέχθηκε το Πρωτοδικείο (με τη σκέψη 40), σκοπός του άρθρου 3, αριθμός 11, του κανονισμού 123/85 είναι να διαφυλάξει τη δυνατότητα παρεμβάσεως του ενδιαμέσου ή μεσάζοντος, υπό τον όρο ότι υπάρχει άμεση συμβατική σχέση μεταξύ του διανομέα και του τελικού καταναλωτή [9].

Στη συνέχεια το Πρωτοδικείο τόνισε ότι η μόνη υποχρέωση που επιβάλλεται στον ενδιάμεσο είναι, κατά το άρθρο 3, αριθμός 11, η επίδειξη γραπτής εντολής για την αγορά (και ενδεχομένως την παραλαβή) του οχήματος. Από το γράμμα της διατάξεως συνάγεται συνεπώς ότι δεν επιτρέπεται η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής ενός ενδιαμέσου που είναι δεόντως εντεταλμένος, για μόνο τον λόγο ότι ασκεί τη δραστηριότητά του κατ' επάγγελμα (σκέψη 41). Σε αντίθετη περίπτωση, η διάταξη αυτή θα έχανε κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα (σκέψη 42). Η επαγγελματική άσκηση της δραστηριότητας του ενδιαμέσου μπορεί όμως κάλλιστα να συνεπάγεται την πραγματοποίηση διαφημίσεως και την ανάληψη των κινδύνων που είναι εγγενείς σε κάθε επιχείρηση παροχής υπηρεσιών (σκέψη 43).

26. Στη συνέχεια το Πρωτοδικείο εξέτασε το επίμαχο χωρίο της ανακοινώσεως, το οποίο αφορά, κατά την άποψή του, όχι μόνο τον αριθμό 11, αλλά και τον αριθμό 10 του άρθρου 3 του κανονισμού 123/85. Με τη σκέψη 46 το Πρωτοδικείο δέχθηκε ότι η Επιτροπή μπορούσε, με σκοπό την εξασφάλιση της πρακτικής αποτελεσματικότητας της τελευταίας αυτής διατάξεως — δηλαδή την εξασφάλιση της προστασίας του δικτύου διανομής κατά των ενεργειών των μη εξουσιοδοτημένων εμπόρων — να προσδιορίσει τις προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να συγκεντρώνει ο εντεταλμένος ενδιάμεσος, κατά την έννοια του άρθρου 3, αριθμός 11.

Στη συνέχεια το Πρωτοδικείο εξέτασε κατά πόσον η εταιρία Eco System είχε αναλάβει κινδύνους που χαρακτηρίζουν τη δραστηριότητα του μεταπωλητή και κατά πόσον συνεπώς η δραστηριότητά της μπορούσε να θεωρηθεί ισοδύναμη προς μεταπώληση (σκέψη 47). Κατά την εξέταση αυτή το Πρωτοδικείο διαπίστωσε καταρχάς ότι η Eco System δρούσε μόνο ως εντεταλμένος ενδιάμεσος. Οι συμβάσεις πωλήσεως συνάπτονταν πάντοτε μεταξύ εμπόρου και πελάτη. Η Eco System ουδέποτε απέκτησε την κυριότητα των οχημάτων που αγόραζε (σκέψη 48). Η Eco System δεν αναλάμβανε καμία υποχρέωση εγγυήσεως έναντι των πελατών της (σκέψη 49). Δεδομένου ότι η Eco System δεν αποκτούσε την κυριότητα των οχημάτων, δεν αναλάμβανε ούτε τον χαρακτηριστικό για τη δραστηριότητα μεταπωλήσεως κίνδυνο να πρέπει, σε περίπτωση υπαναχωρήσεως του πελάτη, να πωλήσει το εμπόρευμα σε άλλον πελάτη (σκέψη 50).

9 — Ίδια ήταν η διατύπωση της σκέψεως 33 της αποφάσεως της 12ης Ιουλίου 1991 (βλ. ανωτέρω, υποσημείωση 4).

Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου, η επιχείρηση Eco System παρείχε μεν στους πελάτες της βραχυπρόθεσμη πίστωση, αφού εξοφλούσε καταρχάς η ίδια το τίμημα της πωλήσεως και τα συναφή έξοδα, τα οποία της καταβάλλονταν στη συνέχεια από τους πελάτες. Αυτή η παροχή πιστώσεως δεν είναι μεν συμφυής προς τη δραστηριότητα του εντολοδόχου, αλλά δεν μεταβάλλει καθόλου τον νομικό χαρακτηρισμό της συγκεκριμένης δικαιοπρακτικής σχέσεως (σκέψη 51). Όσον αφορά τον κίνδυνο αφερεγγυότητας του πελάτη, το Πρωτοδικείο τόνισε ότι η Eco System δεν έχει στην περίπτωση αυτή τη δυνατότητα που έχει συνήθως ο μεταπωλητής, δηλαδή να ανακτήσει τη νομή του αυτοκινήτου και να το πωλήσει προς όφελός του χωρίς καμία διαδικασία (χωρίς να χρειάζεται συνεπώς η λήψη ιδιαίτερων νομικών μέτρων) (σκέψη 52). Όσον αφορά τον συναλλαγματικό κίνδυνο, το Πρωτοδικείο εξέθεσε, μεταξύ άλλων, ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι ο κίνδυνος αυτός βάρυνε την Eco System (σκέψη 53). Αν η Eco System είχε την υποχρέωση, σε περίπτωση απώλειας ή φθοράς του ευρισκομένου στην κατοχή της οχήματος, να αποζημιώσει τον πελάτη, η υποχρέωση αυτή δεν θα αποτελούσε κάτι το ασυνήθιστο (σκέψη 54). Ομοίως, ο τρόπος υπολογισμού της αμοιβής της Eco System είναι ο συνηθισμένος τρόπος υπολογισμού που προβλέπουν οι παρεμφερείς προς την προκειμένη συμβάσεις εντολής (σκέψη 55).

27. Κατόπιν των ανωτέρω το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι η Eco System δεν αναλάμβανε κανένα κίνδυνο που είναι χαρακτηριστικός για τη δραστηριότητα του μεταπωλητή. Στη συνέχεια το Πρωτοδικείο εξέτασε το ζήτημα (στο οποίο άλλωστε έδωσε αρνητική απάντηση) αν η εταιρία Eco System υπερέβαινε στην πράξη τα όρια της εντολής που της έδιναν οι πελάτες της (σκέψεις 57 έως 60). Τέλος, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι το γεγονός ότι η Eco System ενεργούσε για μεγάλο αριθμό πελατών δεν αναιρεί το ότι η επιχείρηση αυτή πρέπει να χαρακτηριστεί ως ενδιάμεσος, κατά την έννοια του άρθρου 3, αριθμός 11, του κανονισμού 123/85 (σκέψη 61).

28. Δεν μπορώ να διακρίνω καμία νομική πλάνη στις σκέψεις αυτές του Πρωτοδικείου. Ούτε άλλωστε είναι εύκολο να εξακριβωθούν οι αιτιάσεις που προβάλλουν συναφώς οι αναιρεσείουσες. Η Eco System τόνισε ορθώς ότι από το δικόγραφο της αναιρέσεως δεν προκύπτουν με σαφήνεια τα κεφάλαια της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως κατά των οποίων βάλλουν οι αναιρεσείουσες. Πιστεύω όμως ότι στη συνέχεια των προτάσεών μου θα μπορέσω να απαντήσω σε όλες τις ουσιώδεις αντιρρήσεις.

29. Οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται καταρχάς ότι το Πρωτοδικείο ανήγαγε την ύπαρξη γραπτής εντολής στη μόνη προϋπόθεση που πρέπει να πληρούται για τον χαρακτηρισμό ενός προσώπου ως «ενδιαμέσου». Από τις σκέψεις του Πρωτοδικείου που εξέθεσα ανωτέρω λεπτομερώς προκύπτει ότι η αιτίαση αυτή είναι αβάσιμη. Το Πρωτοδικείο τονίζει — ορθώς — ότι από το γράμμα του άρθρου 3, αριθμός 11, συνάγεται μόνο αυτό το κριτήριο και ότι η Eco System πληρούσε πάντοτε την προϋπόθεση αυτή. Στη συνέχεια όμως το Πρωτοδικείο εξετάζει ενδελεχώς αν, παρ' όλ' αυτά, θα μπορούσε να θεωρηθεί, λόγω της υπάρξεως άλλων στοιχείων, ότι η επιχείρηση Eco System δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «ενδιάμεσος», κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως.

30. Από το δικόγραφο της αναιρέσεως δεν προκύπτει σαφώς αν οι αναιρεσείουσες, στηριζόμενες στο γεγονός ότι η Eco System ασκεί τη δραστηριότητά της *κατ' επάγγελμα*, συνάγουν το συμπέρασμα ότι η επιχείρηση αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «ενδιάμεσος», κατά την έννοια του κανο-

νισμού 123/85. Από μια παρατήρηση που περιέχεται στο υπόμνημα απαντήσεως συνάγεται πάντως ότι οι αναιρεσείουσες δεν θεωρούν κρίσιμο το γεγονός αυτό [10]. Για την περίπτωση κατά την οποία η εντύπωσή μου αυτή είναι εσφαλμένη, θα ήθελα να αντικρούσω τις αναιρεσείουσες. Στη σκέψη 42 της αποφάσεώς του το Πρωτοδικείο εξέθεσε ορθότατα ότι ο μη χαρακτηρισμός ως ενδιαμέσων των κατ' επάγγελμα ενεργουσών επιχειρήσεων θα αποστερούσε το άρθρο 3, αριθμός 11, από την πρακτική αποτελεσματικότητά του.

Σκοπός της προστασίας των συστημάτων επιλεκτικής διανομής στον τομέα των αυτοκινήτων οχημάτων, την οποία επιτρέπει ο κανονισμός 123/85 με την απαλλαγή των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων από ορισμένες υποχρεώσεις, είναι η επίτευξη ορισμένων οικονομικών πλεονεκτημάτων λόγω ακριβώς της υπάρξεως των δικτύων διανομής αυτών [11]. Η πείρα όμως δείχνει ότι η προστασία αυτή μπορεί να έχει και αρνητικές συνέπειες επί του ανταγωνισμού ως προς τις τιμές. Οι εν τίνι μέτρω σημαντικές διαφορές τιμών μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών [12] ενδέχεται μάλιστα να οφείλονται στην ύπαρξη αυτών των συστημάτων διανομής. Υπό τις συνθήκες αυτές, έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία η δυνατότητα των καταναλωτών να αγοράζουν το όχημά τους σε άλλο κράτος μέλος.

Σπάνια όμως ο καταναλωτής είναι σε θέση να μεταβαίνει ο ίδιος σε άλλο κράτος μέλος, προκειμένου να κάνει χρήση της δυνατότητάς του αυτής. Το Πρωτοδικείο τονίζει ορθώς τις πρακτικές δυσχέρειες που έχει να αντιμετωπίσει ο καταναλωτής. Η δυνατότητα συνεπώς του καταναλωτή να χρησιμοποιεί ενδιαμέσους ή μεσάζοντες για την αγορά του οχήματός του έχει αποφασιστική σημασία. Ο κανονισμός 123/85 αναγνωρίζει, στο άρθρο 3, αριθμός 11, τη σημασία του ρόλου των ενδιαμέσων στον τομέα αυτό. Αν οι επιχειρήσεις που επικουρούν κατ' επάγγελμα τους καταναλωτές κατά την αγορά αυτοκινήτων οχημάτων στην αλλοδαπή δεν χαρακτηρίζονταν ως «ενδιάμεσοι», κατά την έννοια του άρθρου 3, αριθμός 11, η διάταξη αυτή θα έχανε σε μεγάλο βαθμό την αξία της.

31. Τα ανωτέρω αντικρούουν επίσης ουσιαστικά το επιχείρημα των αναιρεσειουσών ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «ενδιάμεσος», κατά την έννοια του κανονισμού 123/85, η επιχείρηση που ενεργεί για λογαριασμό πληθώρας καταναλωτών. Είναι απόλυτα φυσικό ότι ο ενδιάμεσος που αναπτύσσει τη δραστηριότητα αυτή κατ' επάγγελμα θα ενεργεί για μεγάλο αριθμό καταναλωτών. Εξάλλου, η επιτυχία μιας επιχειρήσεως σαν την Eco System δείχνει ότι μεταξύ των καταναλωτών υπάρχει σημαντική ζήτηση για παροχές υπηρεσιών αυτού του είδους.

Οι αναιρεσείουσες, προς στήριξη της απόψεώς τους, επικαλούνται τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα και την απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Ιουλίου 1985 στην υπόθεση Binon [13]. Από τη νομολογία αυτή οι αναιρεσείουσες συνάγουν το συμπέρασμα ότι ο ενδιάμεσος που ενεργεί για μεγάλο αριθμό εντολέων πρέπει να χαρακτηριστεί ως αυτοτελής επιχείρηση. Εντούτοις, όπως ορθώς αποφάνθηκε το Πρωτοδικείο, η απόφαση αυτή δεν ισχύει κατ' αναλογία στην προκειμένη περίπτωση. Αντικείμενο της υποθέσεως Binon και ορισμένων παρεμφε-

10 — Στο σημείο αυτό οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η κατ' επάγγελμα εκτέλεση συμβάσεων εντολής δεν αποτελεί δραστηριότητα εξομοιούμενη προς μεταπώληση. αντίθετα, πρέπει καταρχάς να προσδιοριστεί τί νοείται με τον τελευταίο αυτό όρο.

11 — Σχετικά με τα πλεονεκτήματα αυτά βλ. την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 123/85.

12 — Βλ. συναφώς την ανακοίνωση τύπου της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 1993, σχετικά με τις τιμές των αυτοκινήτων εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας [IP(93)545].

13 — Υπόθεση 243/83, Συλλογή 1985, σ. 2015.

ρών υποθέσεων [14] ήταν το ζήτημα κατά πόσον το άρθρο 85 εφαρμόζεται στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και εμπορικών αντιπροσώπων. Κατά τη νομολογία, στο ζήτημα αυτό πρέπει να δίδεται αρνητική απάντηση, όταν ο εμπορικός αντιπρόσωπος αποτελεί βοηθητικό όργανο που είναι ενταγμένο στην επιχείρηση και αποτελεί ενιαία οικονομική μονάδα με τον ιδιοκτήτη της επιχειρήσεως [15]. Το ζήτημα αυτό δεν έχει καμία σημασία για την προκειμένη υπόθεση. Αντικείμενο της παρούσας υποθέσεως είναι, αντίθετα, το ερώτημα αν η Eco System ενεργούσε ως ενδιάμεσος. Στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση. Το γεγονός ότι η επιχείρηση αυτή πέτυχε να κερδίσει μεγάλο αριθμό πελατών δεν έχει συνεπώς από την άποψη αυτή καμία σημασία.

32. Οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται ότι η Eco System αναλάμβανε κινδύνους που είναι χαρακτηριστικοί της δραστηριότητας του μεταπωλητή, αλλά ασυμβίβαστοι με τον ρόλο του ενδιαμέσου ή μεσάζοντος και μόνο. Η αιτίαση αυτή συγκεκριμενοποιήθηκε για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως. Με το υπόμνημα αυτό οι αναιρεσείουσες τόνισαν το γεγονός ότι η Eco System υπείχε υποχρέωση αποζημιώσεως των πελατών της σε περίπτωση απώλειας ή φθοράς του οχήματος. Κατά τις αναιρεσείουσες, η Eco System φέρει επίσης τον κίνδυνο αφερεγγυότητας των πελατών της. Στην απόφαση του Πρωτοδικείου εκτίθεται με απόλυτα πειστικό τρόπο ότι οι κίνδυνοι αυτοί δεν είναι καθόλου ασυνήθιστοι για τη δραστηριότητα των εντεταλμένων ενδιαμέσων [16]. Οι αναιρεσείουσες δεν προέβαλαν συναφώς κανένα νέο επιχείρημα που να δημιουργεί αμφιβολίες για την ορθότητα της ανωτέρω εκτιμήσεως, αλλά περιορίστηκαν στον ισχυρισμό ότι η επιχείρηση Eco System ασκεί προδήλως («manifestement») δραστηριότητα που ισοδυναμεί με μεταπώληση. Θα ήταν επομένως περιττό να εξεταστούν λεπτομερέστερα τα στοιχεία αυτά.

Τα ίδια περίπου ισχύουν — για άλλους έστω λόγους — για το επιχείρημα των αναιρεσειουσών ότι η επιχείρηση Eco System φέρει τον κίνδυνο που συνεπάγονται οι ενδεχόμενες διακυμάνσεις των τιμών συναλλάγματος. Σε ένα διαφημιστικό φυλλάδιό της η επιχείρηση αυτή εγγυάται ορισμένες ανώτατες τιμές, οι οποίες ισχύουν επί τρίμηνο μετά την παραγγελία. Στο σημείο αυτό θα αρκεστώ στην παρατήρηση ότι το Πρωτοδικείο διαπίστωσε με την απόφασή του ότι δεν αποδείχθηκε ότι η Eco System φέρει τον συναλλαγματικό κίνδυνο [17]. Οι αναιρεσείουσες βάλλουν συνεπώς κατά της διαπιστώσεως πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Πρωτοδικείου. Η αιτίαση αυτή είναι συνεπώς απαράδεκτη (βλ. άρθρο 168 Α, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ).

33. Οι αναιρεσείουσες επιδιώκουν προφανώς να αντλήσουν επιχείρημα υπέρ της απόψεώς τους και από τη σκέψη του Πρωτοδικείου ότι η (βραχυπρόθεσμη) πίστωση που παρέχει η Eco System στους πελάτες της δεν είναι μεν συμφυής προς την έννοια της εντο-

14 — Βλ. ιδίως την απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 1987 στην υπόθεση 311/85, Vlaamse Reisbureaus (Συλλογή 1987, σ. 3801, σκέψη 20).

15 — Απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1975 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73 έως 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, Suiker Unie κ. λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1975, σ. 507, σκέψη 542), και απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 1987 (βλ. ανωτέρω, υποσημείωση 14, σκέψη 20).

16 — Σκέψεις 52 και 54 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. βλ. συναφώς το σημείο 26 ανωτέρω.

17 — Σκέψη 53 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. βλ. ανωτέρω, σημείο 26.

λής, αλλά δεν μεταβάλλει καθόλου τη νομική φύση της δικαιοπρακτικής σχέσεως. Το επιχείρημα αυτό θα ήταν αβάσιμο. Η υποχρέωση του εντολοδόχου να υποβάλλεται καταρχάς ο ίδιος σε ορισμένα έξοδα και στη συνέχεια να ζητεί από τον εντολέα την κάλυψη των δαπανών του αυτών συμβιβάζεται πλήρως — όπως προκύπτει ευχερώς από την ανάγνωση των νομοθεσιών των επιμέρους κρατών μελών — με τη φύση της εντολής και τη δραστηριότητα του εντεταλμένου ενδιαμέσου.

34. Οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται ότι η Eco System εμφανίζεται στα όμματα των καταναλωτών, λόγω των συναλλακτικών σχέσεων τις οποίες συνάπτει, ως μεταπωλητής ή τουλάχιστον ως επιχείρηση που ανταγωνίζεται τους μεταπωλητές και συνεπώς δημιουργεί σύγχυση. Οι αναιρεσείουσες τονίζουν κυρίως το γεγονός ότι η Eco System διαφημίζει τις παροχές υπηρεσιών της, γνωστοποιεί την προμήθεια που ζητεί, εκθέτει οχήματα και παρέχει πίστωση στους πελάτες της.

Όσον αφορά το ζήτημα δημιουργίας συγχύσεως μεταξύ των καταναλωτών σχετικά με τον ρόλο της Eco System, το Πρωτοδικείο εξέθεσε στην απόφασή του ότι προβλήματα από την άποψη αυτή δημιουργεί μόνο ένα από τα φυλλάδια που έχει εκδώσει η Eco System. Το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε πάντως ότι στο φυλλάδιο αυτό περιγράφεται σαφώς ο ακριβής χαρακτήρας της δραστηριότητας της επιχειρήσεως αυτής. Αυτή η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Πρωτοδικείου δεν μπορεί να προσβληθεί με την αναίρεση και άλλωστε ούτε οι αναιρεσείουσες φαίνεται να ήθελαν να προβάλουν συναφώς καμία αιτίαση.

35. Τα ανωτέρω όμως δεν σημαίνουν ότι δεν είναι πιθανό να θεωρούν οι καταναλωτές ότι η Eco System αποτελεί επιχείρηση που ανταγωνίζεται τους εμπόρους του δικτύου διανομής. Η Επιτροπή άλλωστε δεν αμφισβητεί την ύπαρξη της πιθανότητας αυτής. Η Επιτροπή πάντως υποστηρίζει ότι το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει απλώς τη στάθμιση συμφερόντων στην οποία στηρίζεται ο κανονισμός 123/85. Κατά την Επιτροπή, η δραστηριότητα των κατ' επάγγελμα ενεργούντων ενδιαμέσων αποτελεί για τους καταναλωτές ουσιώδη εγγύηση για τη δυνατότητα αγοράς οχήματος σε άλλο κράτος μέλος.

Στο σημείο αυτό συμφωνώ με την Επιτροπή. Όπως εξέθεσα ήδη, η δυνατότητα των καταναλωτών να αγοράζουν, χρησιμοποιώντας εντεταλμένους ενδιαμέσους, οχήματα σε άλλα κράτη μέλη θα καθίστατο ουσιαστικά νεκρό γράμμα, αν δεν τους επιτρεπόταν να χρησιμοποιούν επαγγελματίες ενδιαμέσους (μεσάζοντες). Η δραστηριότητα των επιχειρήσεων αυτών είναι συνεπώς απόλυτα θεμιτή και μάλιστα ευκταία, αν ληφθούν υπόψη οι προεκτεθέντες λόγοι. Δεν μπορώ συνεπώς να αντιληφθώ γιατί θα έπρεπε να απαγορευθεί στις επιχειρήσεις αυτές να διαφημίζουν τις παροχές υπηρεσιών τους. Η ενημέρωση των καταναλωτών για τη δυνατότητά τους να αγοράζουν σε άλλα κράτη μέλη οχήματα σε χαμηλότερες τιμές αποτελεί ενδεχομένως πρόκληση για ορισμένους κατασκευαστές αυτοκινήτων και για τους εξουσιοδοτημένους μεταπωλητές τους, αλλά δεν είναι από καμία άποψη παράνομη ή ασυμβίβαστη με τον ρόλο του ενδιαμέσου.

Το γεγονός ότι η επιχείρηση Eco System διαφημίζει τις παροχές υπηρεσιών της, εκθέτοντας π. χ. ορισμένα οχήματα, αποτελεί μια μορφή διαφημίσεως στην οποία μπορούν κάλλιστα να προβαίνουν οι ενδιάμεσοι αυτοί. Αυτό ισχύει τουλάχιστον όταν πρόκειται για όχημα που έχει αγοράσει η Eco System για έναν πελάτη της, ο οποίος συμφωνεί για την (προσωρινή) έκθεση του αυτοκινήτου αυτού, όπως υποστήριξε η Επιτροπή κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου [18], χωρίς οι αναιρεσείουσες να αντικρούσουν τον ισχυρισμό αυτό κατά την παρούσα διαδικασία.

36. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται οπωσδήποτε και η αξίωση των αναιρεσειουσών να ληφθούν υπόψη, κατά την εκτίμηση της δραστηριότητας της Eco System, και οι προθέσεις της εταιρίας αυτής. Ακόμη και αν η Eco System είχε την πρόθεση — πράγμα που λογικά πρέπει να θεωρηθεί ως δεδομένο — να ανταγωνιστεί, μέσω των προσφερόμενων υπηρεσιών της, τους εξουσιοδοτημένους μεταπωλητές, τούτο δεν θα αναιρούσε το γεγονός ότι η επιχείρηση αυτή διαδραματίζει τον ρόλο ενδιαμέσου, ο οποίος δεν φέρει τους χαρακτηριστικούς για τη δραστηριότητα των μεταπωλητών κινδύνους. Το άρθρο 3, αριθμός 11, δεν επιβάλλει στους ενδιαμέσους την υποχρέωση να ενεργούν από αλτρουϊσμό. Το γεγονός ότι η δραστηριότητα του ενδιαμέσου αντιμετωπίζεται από τους κατασκευαστές και τους εξουσιοδοτημένους μεταπωλητές ως ανταγωνιστική δραστηριότητα έγκειται στη φύση των πραγμάτων.

37. Η άποψη των αναιρεσειουσών θα κατέληγε, σε τελική ανάλυση, στο να αναγνωρίζεται ως «ενδιάμεσος» κατά το άρθρο 3, αριθμός 11, μόνο όποιος είναι αρεστός στους κατασκευαστές και στους διανομείς τους. Τη δε άποψη αυτή εξέθεσαν πολύ γλαφυρά οι αναιρεσείουσες στο δικόγραφο της αναιρέσεώς τους [19]. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η άποψη αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

38. Απομένει πλέον να εξεταστεί το επιχείρημα που αντλούν οι αναιρεσείουσες από το γράμμα της πέμπτης αιτιολογικής σκέψεως του κανονισμού 123/85. Στο χωρίο αυτό αναφέρεται ότι τα μέτρα που λαμβάνουν ο κατασκευαστής και οι επιχειρήσεις του δικτύου διανομής του, προκειμένου να προστατεύσουν το σύστημα επιλεκτικής διανομής, συμβιβάζονται με τον κανονισμό, «ιδίως» όταν πρόκειται για την επιβολή στον διανομέα της δεσμεύσεως να πωλεί αυτοκίνητα σε τελικούς καταναλωτές που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ενός μεσάζοντα ή ενδιαμέσου, μόνο στην περίπτωση που οι καταναλωτές έχουν εξουσιοδοτήσει τον μεσάζοντα αυτόν. Από το γράμμα του χωρίου αυτού οι αναιρεσείουσες συνάγουν ότι ο κανονισμός επιτρέπει στον κατασκευαστή να λαμβάνει και άλλα μέτρα προς προστασία του συστήματος διανομής του, πέραν των προβλεπομένων στο άρθρο 3, αριθμός 11. Αυτά τα μέτρα προστασίας πρέπει όμως — για να συμβιβάζονται με την απαλλαγή — να επιτρέπονται σύμφωνα με τις *διατάξεις* του κανονισμού. Μεταξύ όμως των διατάξεων αυτών μόνο το άρθρο 3, αριθμός 11, ρυθμίζει το ζήτημα των προϋποθέσεων στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνεται η δραστηριότητα των ενδιαμέσων ή μεσαζόντων. Η αντίληψη των αναιρεσειουσών θα σήμαινε συνεπώς ότι επιτρέπεται στους κατασκευαστές να θέτουν, για την άσκηση της δραστηριότητας των ενδιαμέσων ή μεσαζόντων, κριτήρια που δεν απαριθμούνται στη διάταξη αυτή. Η άποψη

18 — Βλ. σκέψη 29 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

19 — Στη σελίδα 16 του δικογράφου της αναιρέσεως αναφέρονται τα εξής σε σχέση με τη δραστηριότητα που ισοδυναμεί με μεταπώληση: πρόκειται για εκτίμηση οικονομικής καθαρά φύσεως, η οποία εναπόκειται μόνο στον κύριο του δικτύου διανομής («une appréciation dépendant exclusivement du contexte économique et qui reste à l'appréciation du propriétaire du réseau»).

αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή, διότι ειδάλλως οι κατασκευαστές και οι εξουσιοδοτημένοι μεταπωλητές τους θα ήσαν πλήρως ελεύθεροι να παρακωλύουν τη δραστηριότητα των μεσαζόντων.

39. Κατά συνέπεια, η αναίρεση πρέπει να απορριφθεί. Η απόφαση επί των δικαστικών εξόδων θα πρέπει να βασιστεί στα άρθρα 122, 118 και 69 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

Γ — Πρόταση

40. Προτείνω συνεπώς στο Δικαστήριο να απορρίψει την αναίρεση και να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα.